

ŚWIADCZENIA RODZINNE POKÓJ NR 1 GOPS

Rodzaje i wysokość świadczeń rodzinnych

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 3) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

O zasiłek rodzinny można ubiegać się, jeżeli spełnia się kryteria dochodowe. Przyznanie dodatków do zasiłku uzależnione jest od indywidualnej sytuacji finansowej i rodzinnej osoby ubiegającej się.

Obecnie można ubiegać się o następujące dodatki:

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

zasiłek rodzinny

Do 31 sierpnia 2006 r. wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 1) 43,00 zł na pierwsze i drugie dziecko;
- 2) 53,00 zł na trzecie dziecko;
- 3) 66,00 zł na czwarte i kolejne dziecko.

Od 1 września 2006 r. wysokość zasiłku wynosi:

- 1) **48,00 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) **64,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) **68,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

(Podstawa prawna: ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych; Dz.U. z 19 lipca 2006 r. Nr 130, poz. 903)

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka.
- 3) osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony).

Zasiłek przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom wymienionym w punktach 1 i 2, do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia,
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia,
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, niezależnie od uprawnień do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz od dochodu rodziny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000 zł na dziecko wprowadzona ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 12, poz. 67).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255, z późn. zm.) jest świadczeniem rodzinnym.

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.) w art. 21 ust. 1 pkt 8 stanowi, iż świadczenia rodzinne są wolne od podatku dochodowego.

Zapomoga przysługuje:

1. matce,
2. ojcu lub
3. opiekunowi prawnemu dziecka
4. opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka)

Pisemny wniosek o jednorazową zapomogę można złożyć od dnia 9 lutego 2006 r. w urzędzie gminy lub w ośrodku pomocy społecznej (w miejscu, gdzie wypłacane są świadczenia rodzinne). Od 6 lipca 2007 roku wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania.

Do pisemnego wniosku o zapomogę powinny być dołączone następujące dokumenty:

1. dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o przyznanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka;
2. skrócony odpis aktu urodzenia dziecka lub inny dokument urzędowy potwierdzający datę

urodzenia dziecka;

3. pisemne oświadczenie, że na dziecko nie została już pobrana jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (np. przez drugiego z rodziców).

zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Od 1 września 2006 r. wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153,00 zł miesięcznie.

(Podstawa prawna: ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych; Dz.U. z 19 lipca 2006 r. Nr 130, poz. 903)

Zasiłek pielęgnacyjny **przysługuje:**

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje:

- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego,
- osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, jeżeli pobyt osoby i udzielane przez tę instytucję świadczenia częściowo lub w całości finansowane są z budżetu państwa albo z Narodowego Funduszu Zdrowia.

świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem przysługuje matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości 420 zł. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 583 zł. miesięcznie. Świadczenie pielęgnacyjne przysługujące za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień. Należną kwotę świadczenia zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Świadczenia pielęgnacyjne nie przysługują, jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty socjalnej, zasiłku stałego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
- 2) osoba wymagająca opieki:
  - a) pozostaje w związku małżeńskim,
  - b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w nim z całodobowej opieki albo w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki;
- 3) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko;
- 4) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego albo do świadczenia pielęgnacyjnego na to lub na inne dziecko w rodzinie.

kryteria dochodowe

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się **nie przekracza kwoty 504 zł.**

Gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się **nie przekracza kwoty 583 zł.**

Jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę lub osobę uczącą się do zasiłku rodzinnego, o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie, na który jest ustalany, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym zasiłek rodzinny nie przysługuje.

W okresie zasiłkowym, który rozpoczął się 1 września 2007 roku, przy ustalaniu uprawnień do świadczeń rodzinnych brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku 2006.

W przypadku utraty dochodu, prawo do zasiłku rodzinnego ustala się na podstawie dochodu rodziny lub dochodu osoby uczącej się, pomniejszonego o utracony dochód.

W przypadku uzyskania przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego dochodu prawo do zasiłku rodzinnego ustala się na podstawie dochodu rodziny, osoby uczącej się lub dziecka powiększonego o uzyskany dochód. Jeżeli z dochodu rodziny ponoszona jest opłata za pobyt w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie członka rodziny (oznacza to dom pomocy społecznej, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, a także szkoła wojskowa lub inna szkoła, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie) od dochodu rodziny odejmuje się tę opłatę. Ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członka rodziny przebywającego w tej instytucji.

Gdy członek rodziny przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie i nie ponosi opłaty za pobyt, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się

osoby przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

W przypadku gdy rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z późn. zm.2).

Jeżeli rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego oraz uzyskuje pozarolnicze dochody, dochody te sumuje się.

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka przysługuje **jednorazowo w wysokości 1000 zł.**

Przysługuje on matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu dziecka. Dodatek przysługuje opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka.

W przypadku wystąpienia o przysposobienie więcej niż jednego dziecka lub urodzenia więcej niż jednego dziecka podczas jednego porodu dodatek przysługuje na każde dziecko.

Wniosek o dodatek, o którym mowa w art. 9, składa się do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje **w wysokości 400 zł miesięcznie.**

Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:

- 24 miesiące kalendarzowych;
- 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
- 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługujący za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 dodatku miesięcznego za każdy dzień. Kwotę dodatku przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

W przypadku równoczesnego korzystania z urlopu wychowawczego przez oboje rodziców lub opiekunów prawnych dziecka przysługuje jeden dodatek.

Dodatek nie przysługuje, jeżeli osoba uprawniona:

- bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego pozostawała w stosunku pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy;
- podjęła lub kontynuuje zatrudnienie lub inną pracę zarobkową w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- dziecko przebywa w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w nim z całodobowej opieki, w żłobku albo w przedszkolu, z wyjątkiem:
  - a) dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności przebywającego w żłobku albo w przedszkolu z powodów terapeutycznych,
  - b) dziecka przebywającego w zakładzie opieki zdrowotnej, z wyjątkiem zakładów, o których mowa w art. 3 pkt 7,

oraz w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem;
- w okresie urlopu wychowawczego korzysta z zasiłku macierzyńskiego.

Obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego do okresu zatrudnienia wymaganego do nabycia prawa do dodatku zalicza się okres zatrudnienia na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Dodatek przysługuje w wysokości **170 zł miesięcznie** na dziecko, nie więcej jednak niż **340,00 zł na wszystkie dzieci**.

W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o **80 zł** na dziecko, nie więcej jednak niż o **160 zł** na wszystkie dzieci.

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:

- drugi z rodziców dziecka nie żyje;
- ojciec dziecka jest nieznan;
- powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.

Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Do 31 sierpnia 2006 r. dodatek przysługuje rodzinie wielodzietnej w wysokości **50 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci** uprawnione do zasiłku rodzinnego.

Od 1 września 2006 r. wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej wynosi **80,00 zł miesięcznie** na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

(Podstawa prawna: ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych; Dz.U. z 19 lipca 2006 r. Nr 130, poz. 903)

Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka

Do 31 sierpnia 2006 r. dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości **50 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia i **70 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Od 1 września 2006 r. wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego wynosi miesięcznie:

- 1) **60,00 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) **80,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

(Podstawa prawna: ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych; Dz.U. z 19 lipca 2006 r. Nr 130, poz. 903)

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- 1) do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2) powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego.

Do 31 sierpnia 2006 r. dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka lub osobie uczącej się:

- 1) w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności - **w wysokości 80 zł miesięcznie na dziecko** albo
- 2) w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej - **w wysokości 40 zł miesięcznie na dziecko.**

Od 1 września 2006 r. wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania wynosi:

- 1) **90 zł miesięcznie na dziecko** w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności;
- 2) **50 zł miesięcznie na dziecko** w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej.

(Podstawa prawna: ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę

ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych; Dz.U. z 19 lipca 2006 r. Nr 130, poz. 903)

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

Do 31 sierpnia 2006 r. dodatek przysługuje raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, w wysokości **90 zł** na dziecko.

Od 1 września 2006 r. wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego wynosi **100,00 zł na dziecko**.

(Podstawa prawna: ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych; Dz.U. z 19 lipca 2006 r. Nr 130, poz. 903)

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego.

Dodatek przysługuje raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego.

Wniosek o wypłatę dodatku składa się w terminie 4 miesięcy od dnia rozpoczęcia roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania.

ZALICZKA ALIMENTACYJNA

Komu przysługuje zaliczka alimentacyjna?

Pomoc państwa w postaci zaliczki alimentacyjnej adresowana jest do: dzieci uprawnionych do świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna, jeżeli dziecko:

- 1) jest wychowywane przez osobę samotnie wychowującą dziecko;
- 2) jest wychowywane przez osobę pozostającą w związku małżeńskim z osobą, która przebywa w zakładzie karnym powyżej 3 miesięcy albo jest całkowicie ubezwłasnowolniona;
- 3) jest osobą uczącą się, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych;

Dziecko uprawnione do świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna, wychowywane przez osobę pozostającą w związku małżeńskim, nabywa prawo do zaliczki, przez okres jednego roku, jeżeli osoba pozostająca w związku małżeńskim złożyła do sądu pozew o separację albo rozwód i spełnione są pozostałe warunki określone w ustawie.

Zaliczka alimentacyjna przysługuje:

- 1) do ukończenia 18 roku życia,
- 2) do ukończenia 24 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej.

Zaliczka przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 583,00 zł. (przy ustalaniu prawa do zaliczki do dochodu rodziny nie wlicza się otrzymywanej zaliczki).

Zaliczka nie przysługuje, jeżeli osoba uprawniona (dziecko):

- 1) przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (dom pomocy społecznej, placówka opiekuńczo - wychowawcza, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo – leczniczy, zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy, a także szkoła wojskowa lub inna szkoła zapewniająca nieodpłatne pełne utrzymanie, w tym wyżywienie, zakwaterowanie i umundurowanie),
- 2) przebywa w rodzinie zastępczej,
- 3) zawarła związek małżeński,
- 4) jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko.

Wstrzymanie prawa do zaliczki alimentacyjnej

Organ właściwy wierzyciela wstrzymuje wypłatę zaliczki:

- 1) w przypadku odmowy udzielenia organowi właściwemu wierzyciela informacji mających wpływ na wypłatę zaliczki lub podania informacji nieprawdziwych,
- 2) w przypadku odmowy udzielenia komornikowi sądowemu przez osobę uprawnioną do zaliczki lub jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego informacji mających wpływ na skuteczność egzekucji lub podania informacji nieprawdziwych.

W przypadku udzielenia powyższych informacji wznawia się wypłatę zaliczki od miesiąca, w którym wpłynęły informacje, do końca okresu zasiłkowego. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanej zaliczki nie nastąpi do końca okresu zasiłkowego, prawo do zaliczki wygasa. Komornik sądowy jest obowiązany udzielić organowi właściwemu wierzyciela informacji mających wpływ na wypłatę zaliczki.

Zwrot zaliczki alimentacyjnej:

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości zaliczek wypłaconych osobie uprawnionej, powiększonej o 5 %. Osoba, która pobrała nienależnie zaliczkę, jest zobowiązana do jej zwrotu. Organ właściwy wierzyciela może umorzyć należności dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych zaliczek, a także wierzyciela z tytułu nienależnie pobranej zaliczki, uwzględniając sytuację dochodową i rodzinną tych osób.

Wysokość zaliczki alimentacyjnej.

Zaliczka przysługuje do wysokości świadczenia alimentacyjnego, nie więcej jednak niż:

- 1) w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - **170,00 zł** dla osoby uprawnionej albo **250,00 zł**, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 2) w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki - **120,00 zł** dla osoby uprawnionej albo **170,00 zł**, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W przypadku gdy dochód rodziny nie przekracza 50 % kwoty 583 zł (291,50 zł netto na osobę) kwotę zaliczki zwiększa się do:

- 1) w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - **300,00 zł** dla osoby uprawnionej albo **380,00 zł**, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 2) w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki - **250,00 zł** dla osoby uprawnionej albo **300,00 zł**, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej przekazał organowi właściwemu wierzyciela informacje, że osoba uprawniona lub jej przedstawiciel marnotrawią wypłacaną jej zaliczkę lub wydatkują ją niezgodnie z przeznaczeniem, organ właściwy wierzyciela może przekazywać należną osobie zaliczkę w całości lub w części w formie rzeczowej.

Zmiany w wysokości zaliczki na skutek zmiany wysokości świadczenia alimentacyjnego dokonuje się od miesiąca wpływu tytułu egzekucyjnego do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

Prawo do zaliczki ustala się na okres zasiłkowy. Organ właściwy wierzyciela po upływie kwartału dokonuje rozliczenia pomiędzy wypłaconą zaliczką a wyegzekwowanym przez komornika świadczeniem alimentacyjnym. Wysokość zaliczki w następnym kwartale stanowi różnicę pomiędzy świadczeniem alimentacyjnym a wysokością wyegzekwowanego świadczenia alimentacyjnego.

Procedura.

Prawo do zaliczki ustala organ właściwy wierzyciela począwszy od miesiąca, w którym został złożony u komornika sądowego **wniosek** wraz z wymaganą dokumentacją, do końca okresu zasiłkowego.

Osobą uprawnioną do zaliczki jest dziecko, na które zasądzono alimenty.

Ustalenie prawa do zaliczki następuje na wniosek:

- 1) osoby uprawnionej do zaliczki,
- 2) przedstawiciela ustawowego osoby uprawnionej,
- 3) opiekuna prawnego osoby uprawnionej.

Wniosek składa się za pośrednictwem komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne na rzecz osoby uprawnionej. Komornik dołącza do wniosku o przyznanie zaliczki zaświadczenie o bezskuteczności prowadzonego postępowania egzekucyjnego, w tym informację o wysokości wyegzekwowanego świadczenia alimentacyjnego. Bezskuteczność egzekucji ma miejsce, gdy nie wyegzekwowano należności z tytułu świadczeń alimentacyjnych za okres trzech ostatnich miesięcy.

W przypadku gdy świadczenia alimentacyjne dochodzone są od dłużnika alimentacyjnego zamieszkałego za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, osoba mająca prawo do świadczeń alimentacyjnych składa do organu właściwego wierzyciela wniosek o ustalenie prawa do zaliczki alimentacyjnej łącznie z informacją sądu okręgowego o stanie egzekucji lub zaświadczeniem zagranicznej instytucji egzekucyjnej o stanie egzekucji świadczeń alimentacyjnych za okres trzech ostatnich miesięcy oraz wymaganą dokumentacją. Osobie tej zaliczka przysługuje począwszy od miesiąca, w którym osoba złożyła wniosek do sądu okręgowego o wykonanie wyroku, ustalającego prawo do świadczeń alimentacyjnych, w państwie zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Wymagane dokumenty:

Organ właściwy wierzyciela wydaje decyzję administracyjną o przyznaniu zaliczki na podstawie:

1) **wniosku o przyznanie zaliczki**,

2) zaświadczenia komornika sądowego o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych i wysokości wyegzekwowanych świadczeń alimentacyjnych,

3) informacji sądu okręgowego o stanie egzekucji lub zaświadczenia zagranicznej instytucji egzekucyjnej o stanie egzekucji świadczeń alimentacyjnych;

4) oświadczenia wnioskodawcy:

a) iż osoba uprawniona nie przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej, nie zawarła związku małżeńskiego, nie jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko,

b) o przekazaniu komornikowi sądowemu wszystkich znanych mu istotnych informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika alimentacyjnego,

5) informacji osoby uprawnionej do zaliczki, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna prawnego o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych do alimentacji względem osoby uprawnionej, na podstawie ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy,

6) innych niezbędnych dokumentów określonych w przepisach o świadczeniach rodzinnych.

Zaliczkę alimentacyjną wypłaca **urząd gminy** lub **ośrodek pomocy społecznej** właściwy dla miejsca zamieszkania osoby uprawnionej do zaliczki alimentacyjnej.

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

W przypadku bezskutecznej egzekucji świadczenia alimentacyjnego (w jej wyniku nie wyegzekwowano należności z tytułu świadczeń alimentacyjnych za okres trzech ostatnich miesięcy):

1) komornik sądowy prowadzący postępowanie jest obowiązany do poinformowania organu właściwego dłużnika o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności,

2) organ właściwy dłużnika (wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego) przekazuje komornikowi sądowemu wszelkie informacje istotne dla skuteczności egzekucji. Jednocześnie informuje sąd o wszelkich przejawach opieszałości komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu,

3) komornik, nie rzadziej niż co pół roku, przekazuje prezesowi sądu informacje o działaniach podejmowanych w toku postępowań prowadzonych przeciwko osobom zobowiązanych do alimentacji i do zwrotu należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej,

4) ośrodek pomocy społecznej, na wniosek organu właściwego dłużnika, przeprowadza wywiad środowiskowy u dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

1) zwraca się do właściwego urzędu pracy o przedstawienie informacji o możliwościach aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,

2) występuje, w razie braku możliwości aktywizacji zawodowej, z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych, określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu środowiskowego lub odmowy podjęcia prac organizowanych na zasadach robót publicznych, określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub uchylania się od nich, organ właściwy dłużnika informuje podmiot uprawniony do złożenia wniosku o ściganie za przestępstwo uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego. W przypadku złożenia wniosku o ściganie dłużnika organ właściwy dłużnika kieruje do starosty wniosek o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku złożenia wniosku o ściganie dłużnika organ właściwy wierzyciela może wytoczyć powództwo przeciwko osobom zobowiązanym w dalszej kolejności na podstawie art. 132 ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy.